

**โครงการรณรงค์และจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และน้ำหมักชีวภาพ)
สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ กรมพัฒนาที่ดิน**

*****

๑. ชื่อโครงการ

“ โครงการจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และน้ำหมักชีวภาพ) ”

๒. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ กรมพัฒนาที่ดิน ร่วมกับ กลุ่มเกษตรกร ทุ่งทอง
ยั่งยืน และ หมอดินอาสา อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์
จากดินและที่ดินได้อย่างยั่งยืน และเพื่อเป็นการช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิต โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อลดการใช้
ปุ๋ยเคมี/สารเคมี หรือใช้ร่วมกันอย่างเหมาะสม จึงได้ดำเนินการจัดตั้ง “ ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน
และน้ำหมักชีวภาพ)” ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการดูแลของสถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต
๑ กรมพัฒนาที่ดิน โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรนำเอาเศษวัสดุเหลือใช้ในไร่นา ในครัวเรือน หรือโรงงานอุตสาหกรรม มาฝากไว้
ที่ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ธนาคารฯ จะผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ให้เกษตรกรมาเบิกถอน หรือแลกเปลี่ยนออกไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้
เกิดการผลิตและมีการใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีราคาถูก อีกทั้งยังช่วยลดภาระและค่าใช้จ่ายในการกำจัด
หรือเผาทำลาย จึงช่วยลดมลภาวะจากการกำจัดดังกล่าว

ด้วยใน ปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นปีมหามงคล ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรง
เจริญพระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษา (วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘) กรมพัฒนาที่ดิน และ สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี ได้
น้อมนำ วิธีการทำปุ๋ยหมักที่พระองค์ฯทรงพระราชทาน มาเผยแพร่และส่งเสริมให้เกษตรกร มีการผลิตและใช้ในพื้นที่ ให้
กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เพื่อผลผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นการ
ขยายโอกาส ในการทำเกษตรอินทรีย์ ลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จนถึง
การพัฒนาไปสู่เกษตรเชิงพานิช ต่อไป

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ :

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติในปีมหามงคล ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงเจริญ
พระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษา

๒. เพื่อรณรงค์ให้มีการผลิตและใช้ประโยชน์จากปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๓. เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกร เห็นความสำคัญของเศษวัสดุเหลือใช้ในไร่นา ในครัวเรือน หรือโรงงาน
อุตสาหกรรม

๔. เพื่อให้เกษตรกรลด ละ เลิก การเผาตอซัง ฟางข้าว หรือวัสดุเหลือใช้ในไร่นา โดยนำมาผลิตเป็นปุ๋ย
อินทรีย์ ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร

๕. เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาปุ๋ยเคมี และสารเคมีทางการเกษตร ที่ต้องนำเข้าจาก
ต่างประเทศเกือบ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ให้หันมาพึ่งพาตนเอง มีการผลิตและใช้สารอินทรีย์ สารชีวภาพ เพื่อผลิตพืชอาหารที่
ปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มากยิ่งขึ้น

๖. เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนปัจจัยเริ่มต้น เป็นโครงการนำร่องแก่เกษตรกร ให้มีการรวมกลุ่ม เพื่อจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ แล้วมีการบริหารจัดการภายในกลุ่มและสมาชิก ให้สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ :

๑. ส่วนราชการ ชุมชนและประชาชนได้ร่วมกันทำกิจกรรมดีๆ เพื่อเทิดพระเกียรติในปี่มหามงคล
๒. กลุ่มเกษตรกร มีการผลิตและใช้ประโยชน์จากปุ๋ยอินทรีย์ อย่างต่อเนื่อง
๓. ลดต้นทุนการผลิตด้านการปลูกพืช และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
๔. ลดปริมาณขยะ และวัสดุเหลือใช้ต่างๆ ที่เป็นภาระต้องกำจัดทิ้ง
๕. เกษตรกร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกิดการพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านการเกษตร เพื่อลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี และสารเคมีทางการเกษตร
๖. มีเครือข่ายการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในชุมชน มีคณะกรรมการร่วมกันบริหารจัดการ เพื่อให้โครงการดังกล่าว ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน มกราคม- กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

๗. พื้นที่ดำเนินการ

“ โครงการจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และน้ำหมักชีวภาพ) ” เป็นโครงการนำร่อง ที่ ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการพัฒนาที่ดิน กลุ่มทุ่งทองยั่งยืน เลขที่ ๓๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสุพรรณบุรี

๘. เป้าหมาย

๑. ปุ๋ยอินทรีย์ (สูตรพระราชทานฯ) จำนวน ๑๐๐ ตัน
๒. น้ำหมักชีวภาพ สูตร พด.๒ พด.๖ พด.๗ จำนวน ๒,๕๐๐ ลิตร
๓. จัดงานรณรงค์ จัดตั้งและเปิดโครงการ ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และน้ำหมักชีวภาพ) ผู้ร่วมงาน จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐๐ คน

๙. ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวไพริน เฟิงสุข)

ตำแหน่ง : นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี

๑๐. ผู้อนุมัติโครงการ

(นายวันชัย วงษา)

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี

การดำเนินการ โครงการรณรงค์ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
(ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และน้ำหมักชีวภาพ)
 สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ กรมพัฒนาที่ดิน

ลักษณะปุ๋ยอินทรีย์ที่ดำเนินการ

ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นปุ๋ยที่ได้จากการใช้ หรือการหมักวัสดุอินทรีย์ อาจมีการใช้จุลินทรีย์ช่วยในการย่อยสลายจนอยู่ในรูปที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงโครงสร้างของดิน และสามารถปลดปล่อยธาตุอาหารที่พืชต้องการในการเจริญเติบโตได้ แบ่งประเภทปุ๋ยอินทรีย์ออกเป็น ๔ ประเภทดังนี้

๑. ปุ๋ยคอก ได้แก่ปุ๋ยที่ได้จากมูลของสัตว์ทุกชนิด และคน มูลวัว มูลควาย มูลเป็ด มูลไก่เนื้อ(ปนแกลบ) มูลไก่ไข่ มูลค่างควา ปัสสาวะคนและสัตว์ ฯลฯ

๒. ปุ๋ยหมัก เป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่เกิดจากการนำ มูลสัตว์ ชากหรือเศษเหลือจากพืช มาหมักรวมกันและผ่านกระบวนการย่อยสลายโดยกิจกรรมจุลินทรีย์ จนเปลี่ยนสภาพไปจากเดิมเป็นวัสดุที่มีลักษณะอ่อนนุ่ม เปื่อยยุ่ย ไม่แข็งกระด้าง ไม่มีกลิ่น มีสีน้ำตาลปนดำ สามารถปลดปล่อยมาให้พืชใช้เพื่อการเจริญเติบโต

วิธีการผลิตปุ๋ยหมัก

๑. วัสดุที่ใช้ในการผลิต

๑.๑ ชากพืช ได้แก่ ใบไม้ ผักตบชวา หญ้าแห้ง ลำต้นกล้วย ลำต้นข้าวโพด ใบ ต้น และเปลือกมันสำปะหลัง ชานอ้อย ฟิลเตอร์เค้ก ละอองข้าว กากผลไม้ กากสมุนไพร กากกาแฟขี้ขาว ฯลฯ

๑.๒ ปุ๋ยคอก คือ มูลสัตว์ ชีวัว ชีควาย ชีเป็ด ชีไก่ ชีค่างควา ปัสสาวะคนและสัตว์

๑.๓ กากเมล็ดธัญพืช, กากกล้วย, ชากต้นกล้วยชนิดต่างๆ(พืชตระกูลกล้วย) ดินร่วนพอสสมควร

๒. ส่วนผสมและวิธีการกองปุ๋ยหมัก ต่อ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

๒.๑ เศษพืชแห้ง จำนวน ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

๒.๒ มูลสัตว์ จำนวน ๒๐๐ กิโลกรัม

๒.๓ น้ำหมักชีวภาพจากพืชหรือสัตว์ จำนวน ๑๐ ลิตร

๒.๔ สารเร่งชุปเปอร์ พด.๑ (๑๐๐ กรัม) ๑ ชอง

๓. น้ำหมักชีวภาพ หมายถึง ของเหลวที่ได้มาจากการย่อยสลายวัสดุเหลือใช้ จากพืชหรือสัตว์ที่มีลักษณะสด โดยกิจกรรมของจุลินทรีย์ ในสภาพที่ไม่มีออกซิเจนเป็นส่วนใหญ่ จะผลิตกรดไขมันที่มีลักษณะเป็นของเหลวสีน้ำตาล ซึ่งประกอบด้วย คาร์โบไฮเดรต (Carbohydrates) กรดอินทรีย์ (Organic acid) กรดอะมิโน (Amino acid) กรดฮิวมิก (Humic acid) น้ำย่อย (Enzymes) วิตามิน (Vitamins) แร่ธาตุ (Minerals) และ ฮอรโมน (Grow hormones) ฮอรโมนพืชที่พบในปุ๋ยอินทรีย์น้ำมี ๓ ชนิด ได้แก่ ออกซิน ไซโตไคนิน และจิบเบอเรลลิน ส่วนผสมในการทำน้ำหมัก คือ ผักหรือผลไม้: กากน้ำตาล: น้ำ: สารเร่ง พด.๒ ในอัตราส่วน ๔๐ : ๑๐ : ๑๐ : ๑ ใช้เวลาหมัก ๗ วัน หรือ ทำจาก ปลาหรือหอยเชอรี : กากน้ำตาล: ผลไม้: น้ำ: สารเร่ง พด.๒ ในอัตรา ๓๐ : ๑๐ : ๑๐ : ๑๐ : ๑ ใช้เวลาหมัก ๒๑ วัน สามารถนำไปใช้สำหรับช่วยเร่งการเจริญเติบโตของพืช การออกดอก การติดผลและเพิ่มผลผลิต

๑. วิธีการทำน้ำหมักชีวภาพ

๑.๑ น้ำหมักชีวภาพจากผักหรือผลไม้ : ใช้เวลาหมัก ๗ วัน

๑.๑.๑ ผักหรือผลไม้ จำนวน ๔๐ กิโลกรัม

๑.๑.๒ กากน้ำตาล จำนวน ๑๐ กิโลกรัม

๑.๑.๓ ซุปเปอร์ พด.๒ (๒๕ กรัม) ๑ ซอง

๑.๒ น้ำหมักชีวภาพจากปลาหรือหอยเชอรี่: ใช้เวลาหมัก ๑๕-๒๐ วัน

๑.๒.๑ ปลาหรือหอย จำนวน ๓๐ กิโลกรัม

๑.๒.๒ ผลไม้ จำนวน ๑๐ กิโลกรัม

๑.๒.๓ กากน้ำตาล จำนวน ๑๐ กิโลกรัม

๑.๒.๔ ซุปเปอร์ พด.๒ (๒๕กรัม) ๑ ซอง

๔. ปุ๋ยพืชสด หมายถึง ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งที่ได้จากการตัดสับ หรือไถกลบพืชที่ยังเขียวอยู่ลงดิน ในระยะที่พืช ออกดอกหรือยังสด และต้องทิ้งไว้ในดินประมาณ ๗-๑๕ วัน เพื่อให้เซลล์พืชอ่อนตัวและค่อยๆย่อยสลายตัวอย่างสมบูรณ์ จนพืชสามารถดูดซับธาตุอาหารได้ ชนิดพืชที่นำไปใช้เป็นปุ๋ยพืชสดได้แก่พืชตระกูลถั่ว โดยหว่านเมล็ดอัตรา ๕- ๘ กิโลกรัม ต่อไร่ ปล่อยให้เจริญเติบโตจนอายุ ๖๕-๙๐ วันจึงทำการไถกลบ

๑. ปอเทือง ราคา กิโลกรัมละ ๓๐-๓๓ บาท

๒. ถั่วพุ่ม ราคา กิโลกรัมละ ๒๕-๓๐ บาท

๓. ถั่วพุ่ม ราคา กิโลกรัมละ ๒๕-๓๐ บาท

๔. โสน ราคา กิโลกรัมละ ๓๐-๓๕ บาท

วิธีการดำเนินการโครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

๑. คัดเลือกพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมในการทำการเกษตร เป็นพื้นที่ดำเนินการ
๒. คัดเลือกกลุ่มเกษตรกร ที่มีความสนใจในการดำเนินการทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
๓. สนับสนุนวัสดุในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ สำหรับใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์
๔. สนับสนุนปัจจัยอื่นๆ ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และสารอินทรีย์
๕. น้อมนำเอาสูตรปุ๋ยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาเป็นจุดตั้งต้นในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่ เพื่อทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์
๖. จัดทำบัญชี รับฝาก ถอน กู้ยืมและกำหนดอัตราดอกเบี้ยในการฝากและกู้ยืม
๗. กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกที่มาใช้บริการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
๘. กำหนดบทลงโทษในกรณีทำผิดเงื่อนไข
๙. กำหนดขั้นตอนการให้บริการ ฝาก ถอน การให้กู้ยืม การส่งใช้คืนต้น ดอกเบี้ย

การบริหารงานธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

๑. บริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารงาน กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานให้สมาชิกทราบในที่ประชุมทุกเดือน
๒. คณะกรรมการบริหารงานจะต้องทำบัญชี รับฝาก ถอน การให้กู้ยืม การส่งใช้คืนต้นและดอกเบี้ย
๓. ให้หมอดินและเจ้าหน้าที่ของสถานีพัฒนาที่ดินตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการทุกเดือน
๔. ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมเป็นที่ปรึกษา (เป็นเจ้าภาพร่วม) เพื่อ สนับสนุนให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ที่สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ มี ๒ ประเภท คือ

๑. ธนาคารปุ๋ยหมัก (ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน) จำนวน ๑๐๐ ต้นๆ
๒. ธนาคารน้ำหมักชีวภาพ และสารสมุนไพร
  - น้ำหมักชีวภาพ สูตร พด.๒ และ สูตร พด.๒ จำนวน ๑,๕๐๐ ลิตร
  - สารสกัดสมุนไพร ป้องกันโรคแมลงศัตรูพืช สูตร พด.๗ จำนวน ๑,๐๐๐ ลิตร

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ส่วนราชการ ชุมชน และประชาชนได้ร่วมกันทำกิจกรรมดีๆ เพื่อเทิดพระเกียรติในปี่มหามงคล
๒. เกษตรกรสามารถใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารอินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน อย่างพอเพียง ต่อเนื่อง ในราคายุติธรรม
๓. เกษตรกร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกิดการพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านการเกษตร เพื่อลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี และสารเคมีทางการเกษตร
๔. มีเครือข่ายการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในชุมชน มีคณะกรรมการร่วมกันบริหารจัดการ เพื่อให้โครงการดังกล่าวยั่งยืนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป
๕. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ดินลดการสูญเสียธาตุอาหาร ทำให้สามารถยืดอายุการใช้ประโยชน์ให้นานขึ้น หากมีการปรับปรุงพื้นที่อยู่เสมอก็จะทำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ยั่งยืน
๖. ลดปริมาณขยะ และวัสดุเหลือใช้ต่างๆ ที่เป็นภาระต้องกำจัดทิ้ง
๗. ลดต้นทุนการผลิตด้านการปลูกพืช และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
๘. เกษตรกรมีชีวิตที่ดีขึ้นผู้ผลิตลดความเสี่ยงต่อการใช้สารเคมีที่เป็นโทษผู้บริโภคลดความเสี่ยงต่อการบริโภคสารเคมีปนเปื้อนในอาหาร รัฐลดงบประมาณในการดูแลผู้ป่วยจากการบริโภคอาหารไม่ปลอดภัย

การดำเนินการ ธนาคารปุ๋ยหมัก (ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน)

การฝากวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์ – ถอนปุ๋ยอินทรีย์ (หรือแลกเปลี่ยน)

การฝากถอนปุ๋ยหมัก				การกู้ยืมปุ๋ยหมัก			
ชนิดวัสดุฝาก	จำนวน (กก.)	การเบิกถอน ปุ๋ยหมัก (กก.)	ดอกเบี้ย (กก.)	การกู้ยืมปุ๋ย หมัก (กก.)	ชนิดวัสดุใช้คืน	จำนวน (กก.)	ดอกเบี้ย (กก.)/๔ เดือน
ขี้วัวแห้ง	๒๐๐	๑๐๐	๑	๑๐๐	ขี้วัวแห้ง	๒๐๐	๑๐.๐
ขี้หมูแห้ง	๑๕๐	๑๐๐	๑	๑๐๐	ขี้หมูแห้ง	๑๕๐	๗.๕
ขี้ไก่เนื้อแห้ง (ปน แกลบ)	๑๕๐	๑๐๐	๑	๑๐๐	ขี้ไก่ฟาร์ม แห้ง	๑๕๐	๗.๕
ฟางข้าว	๑๐๐๐	๑๐๐	๑	๑๐๐	ฟางข้าว	๑,๐๐๐	๕๐.๐
เปลือกมัน สำปะหลัง	๕๐๐	๑๐๐	๑	๑๐๐	เปลือกมัน สำปะหลัง	๕๐๐	๒๕.๐
กากชานอ้อย	๑,๐๐๐	๑๐๐	๑	๑๐๐	กากชานอ้อย	๑,๐๐๐	๕๐.๐
เศษใบไม้แห้ง/ หญ้าแห้ง	๑,๐๐๐	๑๐๐	๑	๑๐๐	เศษใบไม้แห้ง/ หญ้าแห้ง	๑,๐๐๐	๕๐.๐
เศษใบไม้สด / หญ้าสด	๒,๐๐๐	๑๐๐	๑	๑๐๐	เศษใบไม้สด / หญ้าสด	๒,๐๐๐	๑๐๐.๐
ขี้เลื่อย	๕๐๐	๑๐๐	๑	๑๐๐	ขี้เลื่อย	๕๐๐	๒๕.๐

การฝากวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์ – ถอนปุ๋ยอินทรีย์ เทียบเคียงกับค่าวัสดุอุปกรณ์ พร้อมค่าดำเนินการ เป็นเงิน โดยประมาณ

๑. ตักเบ้าท์หรือนำภาชนะมาบรรจุ/ขนส่งเอง กิโลกรัมละ ๒.๒ บาท หากซื้อตั้งแต่ ๒ ตันขึ้นไป กิโลกรัมละ ๒.๐ บาท
๒. บรรจุกระสอบ กิโลกรัมละ ๒.๕ บาท หากซื้อตั้งแต่ ๒ ตันขึ้นไป กิโลกรัมละ ๒.๓ บาท

หมายเหตุ

ราคาและอัตราแลกเปลี่ยน อาจเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อตกลงของคณะกรรมการ ที่มีการประชุมหารือ กันในแต่ละเดือน

ธนาคารน้ำหมักชีวภาพ พด.๒

การฝากวัสดุผลิต - การเบิกถอน น้ำหมักชีวภาพ พด.๒ (ลิตรละ ๑๐ บาท)

การฝากถอนน้ำหมัก				การกู้ยืมน้ำหมัก			
ชนิดวัสดุฝาก	จำนวน (กก.)	การเบิกถอนน้ำ หมัก (ลิตร)	ดอกเบี้ย (ลิตร)	การกู้ยืมน้ำ หมัก (ลิตร)	ชนิดวัสดุใช้คืน	จำนวน (กก.)	ดอกเบี้ย (กก.)
ผักใบสีเขียว	๔	๑๐	๑	๑๐	ผักกินใบ (ใบกว้าง)	๔	๑.๐
ผลไม้สุก	๒	๑๐	๑	๑๐	ผักกินผล (ผลสุก)	๒	๐.๕
ผลไม้ดิบ	๒	๑๐	๑	๑๐	ผลไม้ดิบ	๒	๐.๕
หัวปลา/ไส้ปลา	๒	๑๐	๑	๑๐	หัวปลา/ไส้ปลา	๒	๐.๕
ปลา	๑	๑๐	๑	๑๐	ปลา	๑	๐.๒๕
หอยต่างๆ	๒	๑๐	๑	๑๐	หอยต่างๆ	๒	๐.๕
วัสดุให้ความหวาน					วัสดุให้ความหวาน		
น้ำตาล	๑	๒๐	๑	๒๐	น้ำตาล	๑	๐.๒๕
กากน้ำตาล(โมลาส)	๑	๑๐	๑	๑๐	กากน้ำตาล(โมลาส)	๒	๐.๕

การฝากวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์ - ถอนปุ๋ยอินทรีย์ เทียบเคียงกับค่าวัสดุอุปกรณ์ พร้อมค่าดำเนินการ เป็นเงิน โดยประมาณ

๑. นำภาชนะมาบรรจุ/ขนส่งเอง ลิตรละ ๘.๐ บาท หากซื้อตั้งแต่ ๑๐๐ ลิตร ขึ้นไป ลิตรละ ๖.๐ บาท
๒. บรรจุขวด ๑ ลิตร หรือแกลอน ๒๐ ลิตรๆ ละ ๑๐.๐ บาท หากซื้อตั้งแต่ ๑๐๐ ลิตร ขึ้นไป ลิตรละ ๘.๐ บาท

หมายเหตุ

ราคาและอัตราแลกเปลี่ยน อาจเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อตกลงของคณะกรรมการ ที่มีการประชุมหารือ กันในแต่ละเดือน

ธนาคารน้ำหมักชีวภาพ(สารสกัดสมุนไพร) พต.๗

การฝากวัสดุผลิต – การเบิกถอน น้ำหมักชีวภาพ น้ำหมักสมุนไพร

การฝากถอนน้ำหมัก				การกู้ยืมน้ำหมัก			
ชนิดวัสดุฝาก	จำนวน (กก.)	การเบิกถอนน้ำ หมัก (ลิตร)	ดอกเบี้ย (ลิตร)	การกู้ยืมน้ำ หมัก(ลิตร)	ชนิดวัสดุใช้คืน	จำนวน (กก.)	ดอกเบี้ย (กก.)
สมุนไพรประเภทใบ	๒	๑๐	๑	๑๐	สมุนไพรประเภทใบ	๔	๑
สมุนไพรประเภทเถาวัล	๑	๑๐	๑	๑๐	สมุนไพรประเภทเถาวัล	๒	๐.๕
สมุนไพรประเภทหัว	๑	๑๐	๑	๑๐	สมุนไพรประเภทหัว	๒	๐.๕
สมุนไพรประเภทผล	๑	๑๐	๑	๑๐	สมุนไพรประเภทผล	๑	๐.๕
น้ำตาล	๑	๑๐	๑	๒๐	น้ำตาล	๑	๐.๕
กากน้ำตาล (โมลาส)	๑	๑๐	๑	๑๐	กากน้ำตาล (โมลาส)	๒	๐.๕

การฝากวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์ – ถอนปุ๋ยอินทรีย์ เทียบเคียงกับค่าวัสดุอุปกรณ์ พร้อมค่าดำเนินการ เป็นเงิน โดยประมาณ

๑. นำภาชนะมาบรรจุ/ขนส่งเอง ลิตรละ ๑๕.๐ บาท หากซื้อตั้งแต่ ๑๐๐ ลิตร ขึ้นไป ลิตรละ ๑๓.๐ บาท
๒. บรรจุขวด ๑ ลิตร หรือแกลลอน ๒๐ ลิตรๆ ละ ๒๐.๐ บาท หากซื้อตั้งแต่ ๑๐๐ ลิตร ขึ้นไป ลิตรละ ๑๕.๐ บาท

หมายเหตุ

ราคาและอัตราแลกเปลี่ยน อาจเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อตกลงของคณะกรรมการ ที่มีการประชุมหารือ กันในแต่ละเดือน